

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 146/14
Luxemburg, 11 november 2014

Arrest in zaak C-333/13
Elisabeta Dano, Florin Dano / Jobcenter Leipzig

Economisch niet-actieve burgers van de Unie die zich naar een andere lidstaat begeven met als enig doel daar sociale bijstand te ontvangen, mogen worden uitgesloten van bepaalde sociale uitkeringen

In Duitsland zijn vreemdelingen die het nationale grondgebied binnenkomen om sociale bijstand te ontvangen of wier verblijfsrecht louter voortvloeit uit het doel werk te zoeken, uitgesloten van de basisvoorziening („Grundsicherung”), die er met name toe strekt het levensonderhoud van de uitkeringsgerechtigden te verzekeren.

Bij het Sozialgericht Leipzig (Duitsland) is een geding aanhangig gemaakt van twee Roemeense staatsburgers, E. Dano en haar zoon Florin, tegen Jobcenter Leipzig, dat heeft geweigerd hun de uitkeringen van de basisvoorziening toe te kennen¹. Dano is Duitsland niet binnengekomen om er werk te zoeken en hoewel zij uitkeringen van de basisvoorziening aanvraagt die zijn voorbehouden aan werkzoekenden, blijkt uit het dossier dat zij geen werk zoekt. Zij bezit geen beroepskwalificaties en heeft tot nog toe noch in Duitsland noch in Roemenië een beroepsactiviteit uitgeoefend. Zij en haar zoon leven ten minste sinds november 2010 in Duitsland waar zij bij een zus van Dano wonen, die voor hun onderhoud zorgt. Dano ontvangt voor haar zoon 184 EUR kinderbijslag en een onderhoudsvoorschot van 133 EUR per maand. Deze uitkeringen staan in het onderhavige geding niet ter discussie.

In antwoord op de prejudiciële vragen van het Sozialgericht Leipzig oordeelt het Hof in zijn arrest van heden dat staatsburgers van andere lidstaten in verband met de toegang tot bepaalde sociale uitkeringen (zoals de Duitse uitkeringen van de basisvoorziening) er alleen aanspraak op kunnen maken gelijk te worden behandeld als een staatsburger van de gastlidstaat, indien hun verblijf op het grondgebied van de gastlidstaat voldoet aan de voorwaarden van de richtlijn betreffende het Unieburgerschap².

In dit verband brengt het Hof in herinnering dat de gastlidstaat volgens de richtlijn niet verplicht is een recht op sociale bijstand toe te kennen **gedurende de eerste drie maanden van verblijf**.

Bij een **verblijf van langer dan drie maanden naar korter dan vijf jaar** (periode die in het hoofdgeding aan de orde is) stelt de richtlijn als voorwaarde voor het verblijfsrecht met name dat economisch niet-actieve personen **over voldoende eigen bestaansmiddelen beschikken**. De richtlijn beoogt aldus te voorkomen dat economisch niet-actieve burgers

¹ Het gaat, voor Dano, om de uitkering voor levensonderhoud („existenzsichernde Regelleistung”) en, voor haar zoon, om de sociale uitkering („Sozialgeld”), alsmede om een tegemoetkoming in de huisvestings- en verwarmingskosten.

² Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG (PB L 158, blz. 77).

van de Unie gebruik maken van het voorzieningenstelsel van de gastlidstaat om hun bestaansmiddelen te financieren. Een lidstaat moet dus de mogelijkheid hebben om de toekenning van sociale uitkeringen te weigeren aan economisch niet-actieve burgers van de Unie die hun recht van vrij verkeer uitoefenen met als enig doel sociale bijstand van een andere lidstaat te ontvangen hoewel zij niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken om aanspraak te maken op een verblijfsrecht; in dit verband moet elk individueel geval worden onderzocht zonder rekening te houden met de aangevraagde sociale uitkeringen. In die omstandigheden oordeelt het Hof dat de richtlijn betreffende het Unieburgerschap en de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels³ zich niet verzetten tegen een nationale regeling op grond waarvan staatsburgers van andere lidstaten zijn uitgesloten van het recht op bepaalde „bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties”⁴, terwijl deze prestaties wel worden toegekend aan de staatsburgers van de gastlidstaat die zich in dezelfde situatie bevinden, voor zover deze staatsburgers van andere lidstaten in de gastlidstaat geen verblijfsrecht genieten krachtens de richtlijn.

Ten slotte brengt het Hof in herinnering dat de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels niet de voorwaarden regelt voor de toekenning van de bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties. Daar deze bevoegdheid toekomt aan de nationale wetgever, is die wetgever tevens bevoegd om de omvang van de door dit soort prestaties gewaarborgde sociale bescherming te bepalen. Bij het vaststellen van de voorwaarden voor en de omvang van de toekenning van de bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties geven de lidstaten bijgevolg geen uitvoering aan het Unierecht, zodat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie geen toepassing vindt.

Ten aanzien van Dano en haar zoon merkt het Hof op dat zij niet over voldoende bestaansmiddelen beschikken, zodat zij in Duitsland geen aanspraak kunnen maken op een verblijfsrecht krachtens de richtlijn betreffende het Unieburgerschap. Bijgevolg kunnen zij zich niet beroepen op het beginsel van non-discriminatie dat is vervat in de richtlijn en in de verordening betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

---

³ Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166, blz. 1, en rectificatie in PB 2004, L 200, blz. 1), zoals gewijzigd bij verordening (EU) nr. 1244/2010 van de Commissie van 9 december 2010 (PB L 338, blz. 35). Deze verordening is niet van toepassing op sociale bijstand (opmerking verdient dat dit begrip enger is dan dat van richtlijn 2004/38). Zij is echter gedeeltelijk van toepassing op de „bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties” die zowel de kenmerken van de sociale zekerheid als die van de bijstand vertonen en die uitsluitend worden gefinancierd door de algemene belastingen. In het onderhavige arrest preciseert het Hof dat het in de verordening vervatte beginsel van gelijke behandeling van toepassing is op die prestaties.

⁴ Voor Duitsland noemt de verordening met name de uitkeringen ter dekking van eerste levensbehoeften in het kader van de basisvoorziening voor werkzoekenden. Het Sozialgericht Leipzig heeft de betrokken prestaties aangemerkt als „bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestaties”.